

ИЗВЈЕШТАЈ О КВАЛИТЕТУ ЗА СТАТИСТИЧКО ИСТРАЖИВАЊЕ

СТРУКТУРНЕ ПОСЛОВНЕ СТАТИСТИКЕ

ЗА 2021. ГОДИНУ

BHAS
Агенција за статистику
Босне и Херцеговине

Извјештај припремила: Бојана Цицовић
Датум: Април 2024. године

САДРЖАЈ

1	СТАТИСТИЧКИ ПРОЦЕС И ЊЕГОВИ РЕЗУЛТАТИ	5
1.1	Намјена истраживања	5
1.2	Правни основ и одговорност статистичких институција	5
1.3	Коришћене класификације	5
1.4	Извјештајна јединица	5
1.5	Статистичка јединица посматрања	5
1.6	Покривеност и обухват	6
1.7	Статистички концепти и дефиниције	6
2	РЕЛЕВАНТНОСТ	7
2.1	Корисници података статистичког истраживања	7
2.1.1	Кључни корисници података из статистичког истраживања	7
2.1.2	Процјена корисничких потреба	7
2.1.3	Мјерење перцепције и задовољства корисника	7
2.2	Потпуност података	7
2.2.1	<u>Индикатор квалитета и учинка - Стопа комплетности података (R1)</u>	7
3	ТАЧНОСТ И ПОУЗДАНОСТ ПРОЦЈЕНЕ	7
3.1	Грешка узорковања	7
3.1.1	<u>Индикатор квалитета и учинка – Грешка узорковања (A1)</u>	8
3.1.2	Активности за смањење грешака узорковања	8
3.2	Неузорачке грешке	8
3.2.1	Неузорачке грешке - Грешке обухвата	8
3.2.1.1	<u>Индикатор квалитета и учинка - Стопа прекомјерног обухвата (A2)</u>	8
3.2.1.2	<u>Индикатор квалитета и учинка – Удио заједничких јединица (A3)</u>	8
3.2.1.3	Грешка недовољног обухвата	8
3.2.1.4	Мјере за смањење грешака обухвата	8
3.2.2	Неузорачке грешке - Грешке мјерења	9
3.2.2.1	Разлози за настанак грешака мјерења	9
3.2.2.2	Мјере за смањење броја грешака мјерења	9
3.2.3	Неузорачке грешке - Грешке неодговора	9
3.2.3.1	<u>Индикатор квалитета и учинка-Стопа неодговора јединице (A4)</u>	9
3.2.3.2	<u>Индикатор квалитета и учинка - Стопа неодговора варијабле (A5)</u>	9
3.2.3.3	Поступци у случају неодговора	10
3.2.3.4	Поступци за смањење стопе неодговора	10
3.2.4	Импутација	10
3.2.4.1	<u>Индикатор квалитета и учинка - Стопа импутираних података (A7)</u>	10
3.2.5	Ревизије	10
3.2.5.1	<u>Индикатор квалитета и учинка-Просјечна величина ревизије података (A6)</u>	10
	10	
4	ПРАВОВРЕМЕНОСТ И ТАЧНОСТ ОБЈАВЕ	10

4.1	Правовременост објаве	10
4.1.1	<u>Индикатор квалитета и учинка - Правовременост објаве првих резултата (TP1)</u>	10
4.1.2	<u>Индикатор квалитета и учинка - Правовременост објаве коначних резултата (TP2)</u>	11
4.2	Тачност објаве	11
4.2.1	<u>Индикатор квалитета и учинка –Тачност објаве (TP3)</u>	11
4.3	Разлози за већа кашњења и мјере за побољшање правовремености и тачности	11
5	УСКЛАЂЕНОСТ И УПОРЕДИВОСТ	12
5.1	Усклађеност	12
5.1.1	<u>Индикатор квалитета и учинка - Складност са резултатима из референтног извора (СН1)</u>	12
5.1.2	Разлози за већа одступања	12
5.2	Упоредивост	12
5.2.1	<u>Индикатор квалитета и учинка – Неподударност упоредивих статистика (СС1)</u>	12
5.2.2	<u>Индикатор квалитета и учинка - Дужина упоредивих временских серија (СС2)</u>	12
5.2.3	Прекиди у временским серијама	12
5.3	Географска упоредивост	13
5.3.1	Упоредивост с осталим чланицама европског статистичког система	13
6	ДОСТУПНОСТ И РАЗУМЉИВОСТ, ДИСЕМИНАЦИЈСКИ ФОРМАТ	13
6.1	Саопштења у којима се објављују подаци	13
6.2	Публикације у којима се објављују подаци	13
6.3	Онлајн база података	13
6.4	Приступ микроподацима	14
6.5	Доступност методолошке документације	14
6.6	Мјере за побољшање разумљивости дисеминираних резултата	14
6.7	<u>Индикатор квалитета и учинка - Коришћење (консултовање) сетова података (АС1)</u>	14
6.8	<u>Индикатор квалитета и учинка – Мета подаци консултације (АС2)</u>	14
6.9	<u>Индикатор квалитета и учинка – Стопа комплетности мета података (АС3)</u>	14
7	ТРОШКОВИ ИСТРАЖИВАЊА И ОПТЕРЕЋЕНОСТ ДАВАЛАЦА ПОДАТАКА	14
7.1	Трошкови провођења статистичког истраживања	14
7.2	Оптерећеност давалаца података	15
7.3	Мјере за смањивање трошкова и оптерећености	15
8	ПОВЈЕРЉИВОСТ	15
8.1	Повјерљивост – политика	15
8.2	Повјерљивост – поступање са подацима	15
9	СТАТИСТИЧКА ОБРАДА	16
9.1	Извор података	16
9.2	Учесталост прикупљања података	16
9.3	Прикупљање података	16
9.4	Валидација података	16
9.5	Компилација података	17
9.6	Прилагођавања	17
9.6.1	Сезонско прилагођавање	17

1 СТАТИСТИЧКИ ПРОЦЕС И ЊЕГОВИ РЕЗУЛТАТИ

1.1 Намјена истраживања

Циљ структурних пословних статистика (СПС) је праћење пословања тржишних произвођача и осигуравање података у складу с европским стандардима. Подаци структурних пословних статистика се користе за анализу структуре пословних субјеката по дјелатностима (вриједност производње, додата вриједност, запосленост итд.), анализу фактора коришћених у процесу производње (број запослених, средства запослених, инвестиције итд.), анализу националног и регионалног развоја. Такође, подаци структурних пословних статистика представљају значајне инпуте за обрачун агрегата у националним рачунима и обрачун пондера за израчунавање индекса у краткорочним статистикама.

1.2 Правни основ и одговорност статистичких институција

Правна основа за провођење структурних пословних статистика су Четворогодишњи програм статистичких активности Босне и Херцеговине, Годишњи план рада Агенције за статистику који се доносе на основу Закона о статистици БиХ ("Службени гласник БиХ" бр. 26/04 и 42/04), закона о статистици ентитетских завода, њихових планова и програма. У Европској унији структурне пословне статистике су регулисане основном ЕУ Уредбом за пословне статистике 2019/2152 и Уредбом за имплементацију 2020/1197.

1.3 Коришћене класификације

Индикатори структурних пословних статистика исказују се према Класификацији дјелатности - КД БиХ 2010 која је у потпуности усклађена са ЕУ класификацијом дјелатности NACE Rev.2.

1.4 Извјештајна јединица

Извјештајна јединица за истраживање које се проводи за предузећа са 20 и више запослених је предузеће (правна лица), а за предузетнике (физичка лица) варијабле се процјењују.

1.5 Статистичка јединица посматрања

Јединице посматрања су активна предузећа и предузетници из нефинансијске пословне економије.

1.6 Покривеност и обухват

Обухваћена су активна тржишна предузећа и предузетници из Статистичког пословног регистра (СПР-а) који су, према главној дјелатности, сврстани у сљедећа подручја дјелатности: В – Вађење руда и камена, С – Прерађивачка индустрија, D – Производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација, Е – Снабдијевање водом; уклањање отпадних вода, управљање отпадом, те дјелатности санације животне средине, F - Грађевинарство, G – Трговина на велико и на мало; поправка моторних возила и мотоцикала, H – Превоз и складиштење, I – Дјелатности пружања смјештаја, те припреме и услуживања хране (Хотелијерство и Угоститељство), J – Информације и комуникације, L – Пословање некретнинама, M – Стручне, научне и техничке дјелатности, N – Административне и помоћне услужне дјелатности, P – Образовање (приватни сектор), Q – Дјелатности здравствене заштите и социјалне заштите (приватни сектор), R – Умјетност, рекреација и забава (приватни сектор) и S – Остале услужне дјелатности, осим 94 – Дјелатности чланских организација.

1.7 Статистички концепти и дефиниције

Концепти и дефиниције који се примјењују у структурним пословним статистикама у потпуности су усклађени с концептима и дефиницијама који се примјењују у ЕУ, Уредба за пословне статистике 2019/2152 и Уредба за имплементацију 2020/1197.

Број предузећа обухвата сва предузећа која се баве тржишном производњом и која су регистрована у Статистичком пословном регистру у популацију која је предмет посматрања. Укључују се само активне јединице, предузећа која су остварила промет или имају запослене у било којем временском периоду током референтне године. Искључују се сва привремено неактивна (мирујућа) или стварно неактивна предузећа.

Број предузетника обухвата све активне предузетнике који се баве тржишном производњом и који су регистровани у Статистичком пословном регистру тј. предузетници који су имали податак о запосленим на основу података из Јединственог система регистрације, контроле и наплате доприноса.

Број запослених лица се дефинише као укупан број лица која раде у јединици посматрања (укључујући власнике који раде, партнере који редовно раде у јединици и неплаћене чланове породице који редовно раде у јединици), као и лица која раде изван јединице којој припадају и која их плаћа (нпр. трговачки представници, достављачи, тимови за поправке и одржавање).

Промет обухвата обрачунате приходе од продаје производа, роба и услуга од стране јединице посматрања трећим странама током референтног периода, без ПДВ-а и сличних одбитних пореза. Искључени су попусти при продаји, снижења цијена, вриједност враћене робе, као и субвенције добијене од државе, остали, финансијски и ванредни приходи.

Додата вриједност по факторским трошковима је бруто доходак из пословних активности након његовог прилагођавања за оперативне субвенције и индиректне порезе.

Трошкови запосленика су укупне надокнаде, у новцу или натури, плаћене од стране послодавца запосленику (редовним или привременим запосленицима, као и радницима који раде код куће) у замјену за извршени рад од стране запосленика током референтног периода.

2 РЕЛЕВАНТНОСТ

2.1 Корисници података статистичког истраживања

2.1.1 Кључни корисници података из статистичког истраживања

Кључни корисници података структурних пословних статистика су:

Спољни корисници: Евростат, министарства и органи управе, истраживачи, новинари, пословни субјекти и међународне институције;

Интерни корисници: Статистички пословни регистар, краткорочне пословне статистике.

2.1.2 Процјена корисничких потреба

На основу података структурних пословних статистика врши се анализа пословања предузећа и предузетника, анализа фактора коришћених у процесу производње као и анализа конкурентности и развоја.

2.1.3 Мјерење перцепције и задовољства корисника

Не проводи се посебно истраживање о задовољству корисника подацима структурних пословних статистика. Агенција за статистику је провела Истраживање о задовољству корисника свих статистичких података. Резултати Анкете о задовољству корисника доступни су на веб-страници:

<https://bhas.gov.ba>

2.2 Комплетност података

2.2.1 Стопа комплетности података (R1)

Стопа комплетности података структурних пословних статистика износи 100%. Подаци добијени структурним пословним статистикама омогућавају израчунавање свих варијабли које се захтјевају ЕУ Уредбом 2019/2152.

3 ТАЧНОСТ И ПОУЗДАНОСТ ПРОЦЕНЕ

3.1 Грешка узорковања

Подаци за компилацију структурних пословних варијабли и индикатора су прикупљени статистичким истраживањем „Годишње структурно пословно статистичко истраживање за предузећа“ са 20 и више запослених а за остала активна предузећа подаци су преузети из административних и других извора података ентитета и Брчко дистрикта. Варијабле за предузетнике су процијењене на основу података о запослености за предузетнике који су узети из Статистичког пословног регистра и структурних пословних података за предузећа.

3.1.1 Грешка узорковања (A1)

Грешке узорковања није могуће израчунати јер се производња структурних пословних статистика не заснива на случајном узорку.

3.1.2 Активности за смањење грешака узорковања

Овај индикатор није примјењив.

3.2 Неузорачке грешке

3.2.1 Неузорачке грешке - Грешке обухвата

Грешка обухвата (или грешка оквира) настаје због разлика између популације која је обухваћена оквиром и циљне популације.

3.2.1.1 Стопа прекомјерног обухвата (A2)

Стопа прекомјерног обухвата се јавља у ситуацији када су у оквир укључена предузећа која према методологији нису предмет посматрања структурних пословних статистика. Оквир структурних пословних статистика се базира на Статистичком пословном регистру који садржи податке о претежној дјелатности за референтну годину, тако да је ова појава ријетка. Са аспекта активности предузећа, грешке обухвата се појављују ако се истраживањем обухвате предузећа за која се накнадно утврди да нису била активна.

3.2.1.2 Удио заједничких јединица (A3)

За производњу структурних пословних статистика, комбинују се подаци из три извора: истраживање за предузећа са 20 и више запослених, административни и други извори за остала предузећа те процјена података за предузетнике. Подаци за сваку јединица су добијени само на основу једног извора тј. не постоје заједничке јединице које су укључене у више извора.

3.2.1.3 Грешка недовољног обухвата

Недовољни обухват се јавља у случајевима када јединица није укључена у оквир иако по методологији припада оквиру за структурне пословне статистике. Ријетко се догађа да је предузеће било активно у референтној години а да није предало финансијски извјештај.

3.2.1.4 Мјере за смањење грешака обухвата

Основне мјере за смањење грешака обухвата подразумевају редовно ажурирање Статистичког пословног регистра.

3.2.2 Неузорачке грешке - Грешке мјерења

У апликацију за унос података из истраживања за предузећа са 20 и више запослених, уграђен је сет контрола којима се провјерава комплетност, тачност и логичност података на нивоу основног субјекта. Подаци добијени из административних и других извора се такође контролишу путем логичних и рачунских контрола.

3.2.2.1 Разлози за настанак грешака мјерења

Најчешћи разлози за настанак грешака мјерења су:

- Недовољна стручност лица које попуњава упитник;
- Лице, које попуњава упитник, није довољно пажљиво прочитало упутство за испуњавање;
- Случајне грешке приликом уписивања података.

3.2.2.2 Мјере за смањење броја грешака мјерења

Уколико се примјеном рачунских и логичких контрола открију грешке на подацима који долазе из оба извора тј. из истраживања и из административних и других извора, грешке се коригују контактом са извјештајном јединицом или користећи друга статистичка истраживања. Након тога се обавља статистичка анализа варијабле и индикатора кроз коју се утврђују екстремне вриједности (спољне вриједности) које се листају и провјеравају.

Најзначајнији инструмент за смањење грешака на подацима који долазе из истраживања су прецизна и разумљива методолошка објашњења. Из тог разлога, свакој извјештајној јединици се шаље Упутство за попуњавање упитника које детаљно описује начин попуњавања упитника. У случају ако су потребна додатна објашњења, у писму извјештајној јединици су наведени контакт подаци лица задуженог за истраживање коју свака извјештајна јединица може контактирати.

3.2.3 Неузорачке грешке – Грешке неодговора

3.2.3.1 Стопа неодговора извјештајне јединице (A4)

Стопа неодговора извјештајних јединица које долазе из истраживања за предузећа са 20 и више запослених износи 8,9%. Током обраде података, ова стопа се коригује тако што се за предузећа која су била у истраживању а нису одговорила, подаци преузимају из административних и других извора.

3.2.3.2 Стопа неодговора варијабле (A5)

Не располаже се информацијама које омогућавају израчунавање ове стопе.

3.2.3.3 Поступци у случају неодговора

Уколико недостају одговори на поједина питања за извјештајне јединице које су укључене у истраживање, успоставља се поновни контакт с извјештајном јединицом и по потреби допуњавају недостајуће вриједности. Уколико се не успостави контакт са извјештајном јединицом, подаци се коригују на основу података из годишњих финансијских извјештаја, података за претходну годину или других статистичких истраживања. У случају да недостаје комплетан извјештај, подаци се преузимају из административних и других извора. На подацима који долазе из административних и других извора врши се едитовање података.

3.2.3.4 Поступци за смањење стопе неодговора

Да би се смањила стопа неодговора за дио предузећа која долазе из истраживања, предузећа се контактирају телефонским путем, врши се поновно слање упитника путем електронске поште.

3.2.4 Импутације

3.2.4.1 Стопа импутираних података (А7)

Не располаже се информацијама које омогућавају израчунавање ове стопе.

3.2.5 Ревизије

3.2.5.1 Просјечна величина ревизије података (А6)

Подаци структурних пословних статистика се објављују два пута годишње у виду прелиминарних и коначних података. Не проводи се ревизија коначних података.

4 ПРАВОВРЕМЕНОСТ И ТАЧНОСТ ОБЈАВЕ

4.1 Правовременост објаве

4.1.1 Правовременост објаве првих резултата (ТР1)

Референтни период	1. 1.-31.12.2021.
Датум објаве прелиминарних резултата	21.11.2022.
Временски размак (број мјесеци)	T + 11

Правовременост објаве прелиминарних резултата износи T+11 мјесеци

4.1.2 Правовременост објаве коначних резултата (TP2)

Референтни период	1.1.-31.12.2021.
Датум објаве коначних резултата	30. 6. 2023.
Временски размак (број мјесеци)	T + 18

Правовременост објаве коначних резултата износи T+18 мјесеци.

4.2 Тачност објаве

4.2.1 Тачност објаве (TP3)

Овај индикатор се рачуна и приказује на два начина - односно са аспекта примјене за произвођаче статистика или за кориснике статистика.

Индикатор за произвођаче статистике

Референтни период	1.1.-31.12.2021.
Најављени датум објаве	30. 6. 2023.
Стварни датум објаве	30. 6. 2023.
Временски размак (дана)	T+0

Тачност објаве износи T + 0 дана.

Индикатор за кориснике статистике

Стопа тачности објаве података за структурне пословне статистике износи 100 %.

4.3 Разлози за већа кашњења и мјере за побољшање правовремености и тачности објаве

Коначни резултати су објављени правовремено. Није било кашњења између најављеног и стварног датума објаве.

5 УСКЛАЂЕНОСТ И УПОРЕДИВОСТ

5.1 Усклађеност

5.1.1 Складност извора података (СН1)

Подаци структурних пословних статистика се пореде са подацима из других статистика, као што су подаци из националних рачуна, PRODCOM статистике, статистике запослености итд.

5.1.2 Разлози за већа одступања

Потпуна упоредивост није могућа због различитих дефиниција појединих варијабли, додата вриједност по цијенама фактора у СПС-у а у националним рачунима по базним цијенама, различитог обухвата дјелатности (СПС обухвата тржишне произвођаче), укључивање сиве економије и прилагођавање за потребе националних рачуна, различитих извора података.

5.2 Упоредивост

5.2.1 Неподударност упоредивих статистика (СС1)

Овај индикатор није примјењив у структурним пословним статистикама.

5.2.2 Дужина упоредивих временских серија (СС2)

Структурне пословне статистике за Босну и Херцеговину се редовно производе од 2010. године. Обухват је проширен 2012. године на сва подручја нефинансијске пословне економије. Од 2014. референтне године подаци за предузетнике су укључени у структурне варијабле и индикаторе. Метод производње СПС је промијењен за референтну 2017. годину и проширен је обухват на приватна предузећа и предузетнике из подручја R „Умјетност, забава и рекреација“. Дужина упоредивих временских серија износи 5 године.

$$СС2 = (2021. \text{ година} - 2017. \text{ година}) + 1$$

$$СС2 = 5 \text{ година}$$

5.2.3 Прекиди у временским серијама

Подаци структурних пословних статистика нису упоредиви током година због проширавања обухвата дјелатности, укључивања предузетника и промјене метода производње података. Подаци за 2012. и 2013. годину нису упоредиви са подацима за 2010. и 2011. годину због разлике у обухвату дјелатности. Прекид у временским серијама се догодио 2014. године укључивањем предузетника и 2017. године када је промијењен метод производње података и проширен обухват на подручје дјелатности R.

5.3 Географска упоредивост

5.3.1 Упоредивост с осталим чланицама европског статистичког система

Структурне пословне статистике за Босну и Херцеговину се производе уз примјену исте методологије, дефиниција варијабли и индикатора које су усклађене са ЕУ што ствара могућност поређења СПС података са подацима других земаља.

6 ДОСТУПНОСТ И РАЗУМЉИВОСТ, ДИСИМИНАЦИЈСКИ ФОРМАТ

6.1 Саопштења у којима се објављују подаци

Прелиминарни резултати структурних пословних статистика се објављују у годишњем саопштењу које је доступно на интернет страници Агенције за статистику Босне и Херцеговине www.bhas.gov.ba под називом Структурне пословне статистике – прелиминарни резултати за 2021. годину (https://bhas.gov.ba/data/Publikacije/Saopstenja/2022/SBS_01_2021_Y1_0_SR.pdf)

У саопштењу су приказани основни резултати пословања предузећа и предузетника, варијабле и индикатори према подручју КД БиХ 2010 (NACE Rev. 2) и према величини предузећа и предузетника. Резултати се објављују у табелама и графиконима исказани у апсолутним вриједностима, стопама и структурама.

6.2 Публикације у којима се објављују подаци

Коначни резултати структурних пословних статистика се објављују у годишњем билтену који је доступан на интернет страници Агенције за статистику Босне и Херцеговине www.bhas.gov.ba под називом Структурне пословне статистике – тематски билтен (https://bhas.gov.ba/data/Publikacije/Bilteni/2023/SBS_00_2021_TB_1_BS.pdf)

У тематском билтену су приказани основни резултати пословања предузећа и предузетника, варијабле и индикатори према подручју и области КД БиХ 2010 (NACE Rev. 2) и према величини предузећа и предузетника. Резултати се објављују у табелама и графиконима исказани у апсолутним вриједностима, стопама и структурама. Тематски билтен садржи и упоредни преглед резултата структурних пословних статистика за три посљедње године. У публикацији „Босна и Херцеговина у бројевим“ приказани су резултати структурних пословних статистика.

6.3 Онлајн база података

Онлајн база података је доступна у екселу.

https://bhas.gov.ba/data/Publikacije/VremenskeSerije/SBS_01.xlsx

6.4 Приступ микроподацима

Нису доступни микроподаци.

6.5 Доступност методолошке документације

Методолошка објашњења као и дефиниције варијабли и индикатора су саставни дио саопштења и тематског билтена. Детаљније информације о структурним пословним статистикама се могу наћи у методолошком документу који је доступан на страници Агенције за статистику БиХ на сљедећем линку: http://bhas.gov.ba/data/Publikacije/Methodologije/SBS_00_2017_MD_0_BS.pdf

6.6 Мјере за побољшање разумљивости дисеминираних резултата

Подаци су јасно приказани.

6.7 Коришћење (консултовање) сетова података (AC1)

Не располаже се информације о броју корисничких консултација у 2021. години.

6.8 Мета подаци консултације (AC2)

Не располаже се информације о броју консултација мета података у 2021. години.

6.9 Стопа комплетности мета података (AC3)

Стопа комплетности мета података износи 100%.

7 ТРОШКОВИ ИСТРАЖИВАЊА И ОПТЕРЕЋЕНОСТ ДАВАЛАЦА ПОДАТАКА

7.1 Трошкови провођења статистичког истраживања

Број утрошених сати рада	7.362 h
Материјални трошкови (штампање и слање образаца на терен)	5.077 KM
Годишњи број образаца који се достављају извјештајним јединицама	3.905

7.2 Оптерећеност давалаца података

Број извјештајних јединица које су испуниле образац	3.557
Вријеме потребно за попуњавање једног обрасца (сати)	1,0 h
Укупно употребљено вријеме (сати)	3.557 h

7.3 Мјере за смањивање трошкова и оптерећености

У циљу рационализације производње структурних пословних статистика и смањења оптерећености извјештајних јединица, од 2017. године користе се доступни административни и други извори података ентитета и Брчко дистрикта за предузећа са мање од 20 запослених. Промјена метода производње је довела до смањивања трошкова производње као и оптерећености извјештајних јединица.

8 ПОВЈЕРЉИВОСТ

8.1 Повјерљивост - политика

Повјерљивост статистичких података је уређена законом а особље које проводи статистичко истраживање има по истом правном основу обавезу заштите повјерљивости. Закон о статистици БиХ (Сл. Гласник БиХ 26/04 и 42/04 - Поглавље XI - члан 23-29) утврђује принцип повјерљивости као један од главних принципа. Агенција за статистику БиХ дистрибуира статистике у складу са статистичким начелима Кодекса праксе европске статистике а посебно с начелом статистичке повјерљивости.

8.2 Повјерљивост – поступање са подацима

Документ "Правила о заштити статистичких података у Агенцији за статистику" наводи поступке за осигурање повјерљивости током прикупљања, обраде и дисеминације - укључујући протоколе за осигурање приступа појединим подацима, правила за дефинисање повјерљивих ћелија у излазним табелама и поступке за откривање и спречавање накнадног откривања, као и приступа микроподацима у истраживачке сврхе. Потписивањем Меморандума о разумијевању са Агенцијом за статистику Босне и Херцеговине, корисници података који имају приступ појединачним подацима дужни су: третирати појединачне анонимне податке као повјерљиве у складу с правилима, прописе и процедуре, осигурати одговарајућу заштиту појединачних података у складу с правилима, прописима и процедурама, штитити пренос микроподатака и уништити медиј на којима се подаци налазе, као и пратећу документацију, пет дана након објављивања резултата.

Повјерљивост статистичких података је прописана Законом о статистици БиХ (подаци су повјерљиви ако обухватају мање од 3 јединице посматрања или ако једна јединица

учествује у агрегату са 85% и више). Приручником за структурне пословне статистике дефинисана је примарна и секундарна повјерљивост. Ознака А се користи ако подаци обухватају мање од три јединице, а ознака В је ознака за једно предузеће са највећим учешћем. Секундарна повјерљивост (ознака D) произлази из хијерархијске структуре класификација које се користе, као и комбинацијом података по разним класификацијама.

9 СТАТИСТИЧКА ОБРАДА

9.1 Извор података

Структурни пословни индикатори пословања предузећа и предузетника су резултат комбинације више извора података и то: истраживање за предузећа са 20 и више запослених а за остала предузећа подаци се преузимају из административних и других извора података ентитета и Брчко дистрикта. За РС и БД подаци су преузети из годишњих финансијских извјештаја а за Федерацију БиХ из Статистичког анекса годишњег рачуноводственог извјештаја. Подаци за предузетнике се процјењују.

9.2 Учесталост прикупљања података

Подаци структурних пословних статистика се прикупљају у годишњој периодици.

9.3 Прикупљање података

За предузећа са 20 и више запослених подаци се прикупљају путем упитника „Годишње структурно пословно статистичко истраживање за предузећа“. Креиран је детаљни упитник за предузећа са 20 и више запослених у зависности од дјелатности коју предузеће обавља. У годишњем истраживању за структурне пословне статистике користи се четири главна упитника. Осим главних упитника, креирани су и допунски упитници за подручје индустрије и грађевинарства путем којих се прикупљају подаци за јединице по врсти дјелатности. Административни и други извори података који се преузимају за потребе израчуна СПС варијабли су сљедећи:

- У РС-у и БД финансијски извјештаји (Биланс успјеха и Биланс стања)
- У ФБиХ Статистички анекс годишњег рачуноводственог извјештаја
- Годишњи извјештај о инвестицијама за СПС варијабле о инвестицијама.

9.4 Валидација података

Унос, контролу и уређивање података обављају ентитетске статистичке институције и подружница Агенције у Брчко дистрикту. У апликацију за унос података из истраживања која је јединствена за све три статистичке институције уграђен је сет контрола којима се провјерава комплетност, тачност и логичност података на нивоу извјештајне јединице. Грешке се коригују контактом са извјештајном јединицом или користећи неки други извор. Након тога се обавља статистичка анализа варијабли и индикатора кроз коју се утврђују екстремне вриједности (спољне вриједности) које се листају и провјеравају. За утврђивање оутлиера користе се сљедећи индикатори: промет по запосленом лицу, додата вриједност по запосленом лицу, трошкови рада по запосленику, учешће бруто оперативног вишка у

промету и учешће додате вриједности у вриједности производње. Административни и други подаци се контролишу путем логичких и рачунских контрола. Након тога се врши едитовање података. Такође, прије слања података Евростату врши се валидација података унутар серије, у времену и међу серијама података с циљем откривања неконзистентних података користећи EDAMIS Acceptance апликацију.

9.5 Компилација података

Варијабле за предузећа са 20 и више запослених израчунате су на основу података прикупљених СПС истраживањем, а за остала предузећа су израчунате на основу података из административних и других извора ентитета и БД. Примјењене су посебне формуле за израчун СПС варијабли зависно од извора података.

Варијабле о инвестицијама за сва предузећа су израчунате на основу података из истраживања „Годишњи извјештај о инвестицијама“.

Варијабле за предузетнике су процијењене на основу података о запослености за предузетнике који су узети из Статистичког пословног регистра и структурних пословних података за предузећа.

Процјена варијабли за предузетнике је урађена методом регресије и корелације. Коришћена су два коефицијента и то један коефицијент броја запослених и други коефицијент броја запосленика. Коефицијенти су се рачунали на нивоу гране и по класама запослених. Варијабле за предузетнике су израчунате множењем добијених коефицијената са варијаблама предузећа на нивоу гране и по класама запослених. Коефицијент броја запосленика се користио за процјену трошкова запосленика а за остале варијабле коришћен је коефицијент броја запослених.

Варијабле за предузетнике се додају варијаблама предузећа и на тај начин се долази до структурних пословних показатеља пословања предузећа и предузетника.

9.6 Прилагођавања

Не врши се прилагођавање у структурним пословним статистикама.

9.6.1 Сезонско прилагођавање

Не примјењује се сезонско прилагођавање у структурним пословним статистикама.